

İŞÇİ SINIFI OLMAZSA OLMAZ

Aydınlık Gazetesi, 28 Aralık 2020

Yıldırım Koç

Türkiye’de toplumsal ve siyasal gelişmeleri etkilemek istiyorsanız, işçi sınıfına gereken önemi vermek zorundasınız. Günümüzde Türkiye’de toplumsal ve siyasal gelişmelerde belirleyici güç, işçi sınıfıdır.

Niçin böyle?

Önce, işçi sınıfının sayısı önemli. İkincisi, işçilerin birlikte davranma alışkanlığı ve geleneği güçlü. Üçüncüsü, ekonomik krizlerden en fazla etkilenenlerin başında işçiler geliyor. Dördüncüsü, işçilerin sınıf çıkarları kısa vadede bağımsız ve demokratik bir Türkiye, uzun vadede ise sınıfsız ve sömürsüz bir dünyadan yana.

TÜRKİYE’DE SINIFLARIN NİCEL KONUMU

Türkiye’nin nüfusu 83,2 milyon.

Bu insanların 62,8 milyonu çalışma yaşında, diğer bir deyişle 15 ve daha yukarı yaşlarda.

Bu yetişkin kitlesinin yalnızca 27,7 milyonluk bölümü, gelir getirici bir işte çalışıyor.

Gelir getirici bir işte çalışan 27,7 milyon kişinin 19,2 milyonu ücretli; diğer bir deyişle, geniş tanımıyla işçi sınıfı. Bu kişilerin gelir getirici bir işte çalışanlara oranı yüzde 69,3.

Peki, esnaf-sanatkar ve köylü ne kadar?

Türkiye’de esnaf-sanatkarların ve köylülerin toplam sayısı yalnızca 4,4 milyon; diğer bir deyişle, gelir getirici bir işte çalışanların yalnızca yüzde 16,1’i. Bir de, bu işletmelerde çalışan aile bireyleri (“ücretsiz aile çalışanları”) var. Onların sayısı da 3,0 milyon (yüzde 10,1). Bu emekçi kesimi, “küçük burjuvazi” olarak nitelendirebilirsiniz.

Buna göre, gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 69,3’ü işçi sınıfı, yüzde 26,2’si küçük burjuva.

İşverenlerin sayısı ise yalnızca 1,3 milyon; gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 4,5’i.

Peki, işsizlerin sınıfsal konumu ne?

İşsizler, işgücünü satma niyet, yetenek ve çabasında olup, işgücünü satamayanlar; kendilerini işe alacak bir işveren bulamayanlar. Diğer bir deyişle, işsizler de işçi sınıfının bir parçası.

O zaman, 19,2 milyonluk ÇALIŞAN ÜCRETLİLER grubuna ilave olarak, ÇALIŞMAK İSTEYEN ANCAK İŞ BULAMAYAN kitleyi de işçi sınıfına dahil etmek gerekiyor. İşsizlerin sayısına ilişkin farklı tahminler var; ancak en düşük resmi tahmin bile 8,5 milyondan başlıyor.

Bu koşullarda, Türkiye işçi sınıfı, Türk milletinin dörtte üçünden de daha fazla bir kitleyi oluşturuyor. Bu büyük ve belirleyici kitleyi temel çalışma alanı kabul etmeyen bir siyasal hareketin başarı şansı yoktur.

ÖRGÜTLÜ MÜCADELE GELENEĞİ

Türkiye’de köylerdeki küçük üreticiler büyük sorunlar yaşıyor. Tarımsal girdi fiyatları artıyor. Üreticinin ürünleri değerinden satılmıyor. Yüzbinlerce küçük üretici köylü son 20-30 yıllık dönem boyunca köyünü terk etti ve kentlere yerleşti. Bugün köylülere hazine arazilerini parasız kiralasanız veya verseniz bile, girdi (ve özellikle mazot ve elektrik) fiyatlarının bugünkü düzeyinde bu insanlar bu arazilerde üretim yapmazlar. Kurtarmıyor. Emeginiz boşa harcanıp gidiyor.

Peki, tasfiye olan milyonlarca küçük üretici köylünün bu duruma örgütlü bir tepkisi oldu mu? Hayır. Üretim sürecindeki bireysellik, tepkiye de yansdı. Küçük bazı eylemlerle sınırlı kalan bir tepki görüldü.

Esnaf-sanatkar da hızla tasfiye oluyor. Tekelci sermayenin mahallelere kadar uzanan satış zincirleri esnafa büyük darbe indirdi. Özellikle son kovid-19 sürecinde işyerleri kapanıyor. Örgütlü kitlesel bir

tepki var mı? Yok. Esnaf-sanatkarın bireysel ekonomik faaliyeti, esnaf ve sanatkar odalarına karşın, tepkilerin çok çok sınırlı kalmasına da yansıyor.

Peki, işçi sınıfı nasıl?

İşçi sınıfı, ekmeğine el uzatıldığında, arasındaki tüm farklılıkları kenara iterek, tepkisini gösteriyor. İşçi sınıfının toplumsal ve siyasal mücadelede ön planda olmasının bir nedeni de, onu diğer emekçi sınıf ve tabakalardan ayıran bu kitlesel tepki yeteneğidir.

İşçi sınıfının güvenini ve desteğini kazanamayan hiçbir toplumsal ve siyasal hareket başarılı olamaz. Ekonomik büyüme dönemlerinde, düzen partileri bu desteği çeşitli biçimlerde sağlayabiliyorlardı. 1950'li yıllarda Demokrat Parti, daha sonraki dönemlerde Adalet Partisi, bu gerçeğin çok iyi farkında olarak, işçiler lehine önemli düzenlemeler yapmış, iş imkanları yaratmıştı. İşçiler de, bu nedenle, bu partileri desteklemişti. Bugünün ekonomik kriz koşullarında mevcut düzeni savunan siyasal partilerin böyle bir olanağı yok. Hayat onları işçi sınıfıyla karşı karşıya getiriyor. İşçi sınıfının düzen partilerine dayanarak sorun çözme olanağının büyük ölçüde ortadan kalktığı koşullarda, işçi sınıfı saflarında yeni siyasal arayışlar gündeme geliyor.

Bu arayışın farkında olmak ve işçi sınıfına yönelmek gerekli.